

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

De gang naar de preekstoel [p.7]

Gereformeerde Gemeente Goes

17/03/2016
jaargang 94

nr **25**

In 1871 verlaten verschillende personen uit Goes de Christelijke Gereformeerde Kerk. Na enige tijd in een schuur te hebben gekerkt, betrekken zij een kerkje in de Mattheüs Smallegangesbuurt, waar op 28 augustus 1874 de gemeente wordt geïnstitueerd. In 1889 verrijst er een nieuwe kerk 'tusschen de voormalige twee poorten' aan de J.A. van der Goeskade. In 1953 neemt

de gemeente een nieuw kerkgebouw aan de Beatrixlaan in gebruik. Veertien jaar later wordt het aantal zitplaatsen daar verder uitgebreid. In 1979 verhuist men naar de huidige 'Sionkerk' (met 2250 zitplaatsen) aan de Louise de Colignylaan. Sinds 2006 wordt de gemeente gediend door ds. C.J. Meeuse. Het aantal leden en doopleden bedraagt 1539.

Geen been gebroken

Op de Goede Vrijdag herdenken we de sterfdag van de Heere Jezus. Veel heeft Christus geleden, maar dit alles was niet genoeg. De dood kon Hem niet bespaard worden.

Geen been van Hem zal verbroken worden.

Johannes 19:36b

Het Oude Testament sprak daar al duidelijk van. In Jes. 53 lezen we: "Want Hij is afgesneden uit het land der levenden. Men heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld." Dat is op de sterfdag van Christus vervuld. Ook Paulus zegt in 1 Kor. 15, dat Hij gestorven is voor onze zonden naar de Schriften. Daarom moet het vaststaan, dat Christus werkelijk gestorven is. Want daarin ligt Zijn Borgwerk vast. Er zou geen verlossing mogelijk zijn, als Christus niet gestorven was. Met het Paasfeest geldt: de Heere is waarlijk opgestaan. Maar met Goede Vrijdag geldt: de Heere is waarlijk gestorven.

De Heere Jezus heeft er ook van gesproken, hoewel het niet verstaan werd. Aan het kruis heeft Hij er opnieuw van getuigd, toen Hij uitriep: "Het is volbracht". Het is het zaligst woord voor een zondaar die, door een geoeffend geloof, daar de voldoening voor zijn schuld in vindt. Die daardoor een vrede met God smaakt, die alle begrip te boven gaat. Het oordeel verdiend, maar genade ontvangen op grond van Christus' kruisdood.

Aan bewijzen van Jezus' dood ontbreekt het niet. De vijanden hebben die zekerheid zelf aan het licht gebracht. Zij wensten zekerheid te hebben van de dood van de gekruisigden voor zons- ondergang. Dan moesten, naar Gods bevel, de lichamen van hen die aan een hout gehangen waren, begraven zijn.

Pilatus ging in op de door de Joden verlangde beenbreking, waardoor de dood verhaast werd. Maar ook hierover gaat Gods raad

en wordt Zijn Woord vervuld. Christus had Zijn ziel in de hand van de Vader overgegeven. Hij was dus al gestorven. Het oog van de Vader ging echter ook over het lichaam van Zijn Zoon. Hij waakte over Diens beenderen en hield de vijanden in toom. Wel willen ze door middel van de speerstoot in de zijde het bewijs geleverd zien, dat Hij is gestorven.

De grote betekenis ervan

Groot is de betekenis van het feit, dat geen been van Hem is verbroken. In Ex. 12:46 lezen we de voorschriften voor de bereiding van het paaslam: "Gij zult geen been daaraan breken". Bij het eten ervan mocht het niet, als bij een gewone maaltijd, vanéén gescheurd worden. Men moest met een heilig ontzag de hand ernaar uitstrekken, omdat het een offer was dat een gewijd karakter droeg. Het wees immers heen naar: "Het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt." Zijn werk werd er in afgebeeld tot verlossing uit satans macht. In Hem is de sterkte der Zijnen en hun eenheid. Hij is de sterkte van hem die geen krachten heeft.

De beenderen zijn het symbool van de menselijke kracht. Van Christus zegt ons dit niet gebroken worden van Zijn beenderen dat in Zijn dood Zijn kracht niet onherstelbaar is gebroken. Hij heeft de macht het leven te hernemen. Al Zijn beenderen zijn door de Vader bewaard. Hierin ligt de belofte van de komende zegepraal over de dood die Hij onderging. Zo is alles voorbereid voor Zijn opstanding. Met een verheerlijkt lichaam zal Hij weer opstaan. Het zegt ons ook, dat we de gehele Christus in al Zijn ambten tot onze zaligheid nodig hebben. Het geloof, dat Hem leert aanvaarden, aanvaardt Hem geheel.

We kunnen ons niet met Zijn gerechtigheid troosten, als we Hem niet als onze Heiligmaker nodig hebben. Christus als Profeet bereidt voor op de kennis van Hem als Borg, maar bereidt ook toe tot gehoorzaamheid aan Hem. Hij wordt in alles onmisbaar. In 1 Kor. 1:30 leert Paulus: "Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking en verlossing." Hij is in alles onmisbaar. Ook in Zijn gemeente behoort deze eenheid openbaar te komen. Zij zijn alle leden

ds. H. Paul,
Moerkapelle

In dit nummer

5 Eénmaal en zevenmaal

7 De gang naar de preekstoel [2]

20 Inhoud van de zegengroet

- 2 Geen been gebroken
- 3 Het geloof een vaste grond [11]
- 4 Een uitroep van overwinning
- 6 Curatorium van de Theologische School
- 8 Psalmen van Datheen [1]
- 9 Even maar
- 10 Een profetische preek
- 11 Boekennieuws
- 12 Kerknieuws
- 13 Berichten
- 14 Kerkdiensten

Het geloof een vaste grond [11]

van één lichaam. Het behoort een eenheid te zijn, die in de waarheid is gegrond. De leden behoren dan ook schouder aan schouder te staan en elkaar niet te verketteren.

Het doel van deze woorden

De apostel heeft een bijzonder doel met het vermelden van deze woorden: nl. opdat de lezers door het ware geloof zalig zullen worden. Hij zoekt hun behoud. Dat ligt alleen in het ware geloof, dat Christus omhelst en Zijn weldaden aanneemt. Wanneer geloven we dan in Hem? Als we Hem kennen, Hem liefhebben en op Hem vertrouwen. Er is zoveel nabootsing van het geloof. Zoveel geloof, dat het stempel van de Heilige Geest mist. Dat ons buiten Christus laat, hoe goed we het ook bedoelen en menen. "Velen zullen te dien dage zeggen: Heere, we hebben in Uw Naam geprofeteerd; in Uw Naam krachten gedaan". Dan moet de Heiland echter zeggen: "Ik heb u niet gekend".

Laten we niet vergeten dat het historisch geloof wel noodzakelijk is, maar niet genoeg tot zaligheid. Net zomin als het tijdgeloof en het wondergeloof. Het ware geloof leert de noodzakelijkheid van Christus kennen. Het heeft weet van Zijn onmisbaarheid. Dat wordt geleerd in de weg van het verliezen van onze eigen gerechtigheid en het beleven van onze ongerechtigheid. De Pinksterlingen werden verslagen van hart en vroegen: "Wat moeten we doen, mannenbroeders?" De tollenaar bad om vergeving. Daarbij is er een afkeer van de zonde en vlieden van het kwaad. De Heilige Geest leert dat het van onze zijde onmogelijk is om van de schuld en de macht van de zonde verlost te worden, maar leert de zaligheid buiten onszelf te zoeken. Bartiméüs had last van zijn blindheid en vroeg om genezing. Het ware geloof leert vluchten tot Hem met de nood van ons leven. Omdat buiten Hem nergens hulp of uitkomst is. Die zo tot Hem komt, zal Hij niet afwijzen. Die in Hem gelooft heeft Hem steeds meer nodig. Verlangt meer van Hem te ontvangen. Zoekt de gemeenschap met Hem dieper en hechter te maken. Het leert dat Hij steeds meer onmisbaar wordt. Zijn macht is ook nu ongebroken.

"Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet."

Hebreeën 11:1

Hij is meer dan de engelen, verheven boven Mozes, groter dan Jozua en overtreft Aäron, zo leert Paulus¹⁾.

Geheel de bediening van het Nieuwe Verbond overtreft die van het Oude verre. Indien in der waarheid deze leer mocht worden verstaan, de Hebreeën zouden afzien van Mozes' schaduwachtige bedeling en tevens gesterkt worden om de zware tegenstand te dragen in der Joden bittere vijandschap. Daartoe echter was hun nodig door het geloof uit Christus het leven te trekken. En van dat geloof geeft de apostel in het elfde hoofdstuk nu een beschrijving.

Met vele voorbeelden toont hij aan dat door het geloof velen van het begin der wereld aan de allergrootste tegenstand en strijd hadden overwonnen. Zouden de Hebreeën dan achterblijven? Dat verhoede God. Met al wat in hem is, tracht de apostel hen af te trekken van de gevaarlijke weg die voor hen lag. Hij besluit zijn betoog straks met het even bemoedigende als ernstige woord: 'Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen alle last en de zonde, die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is; enz.'

In ons teksthoofdstuk stelt de apostel dus het geloof voor in zijn volhardende kracht. Het is niet zozeer het geloof, dat de ziel rechtvaardigt in Christus, waarom het hier gaat (hoewel de rechtvaardiging verkregen wordt door hetzelfde geloof), maar de schrijver van deze brief zoekt uit de dwaling te behouden en in de strijd te volharden door met vele voorbeelden te leren de kracht van het waar geloof ter eeuwige overwinning. Omtrent vierduizend jaren lang stond voor die dagen dat allesoverwinnend geloof in vele voorbeelden de kerk voor ogen. Wat veranderingen ook kwamen, ook in de bedeling der kerke Gods gegeven, het geloof bleef hetzelfde en door dat enig geloof hebben de godvruchtige vaders de beloften omhelsd en de eeuwige zaligheid verkregen. Zouden de Hebreeën dan dit geloof verzaken voor de wet; het prijsgeven om de verdrukking aan de wet der gelovigen verbonden? Is dan het geloof niet een vaste grond der dingen, die men hoopt en een bewijs der zaken die men niet ziet?

Twee zaken vooral mogen ons uit het betoog van de apostel voor ogen staan. Ten eerste dat het noodzakelijk is van de wet als levensgrond te worden afgebracht om in Christus te leven. Het is ons eigen uit de wet het leven te zoeken. Het woord der wet: 'Doe dat en gij zult leven' heeft voor onze natuur zulk een bekoring, dat wij Christus er om verzaken.

1) *Hoewel de schrijver van de brief niet wordt genoemd, hebben velen onzer vaders Paulus er voor gehouden.*

(wordt vervolgd)

ds. G.H. Kersten
Uit: "Meer dan overwinnaars"

Het zesde kruiswoord

Een uitroep van overwinning

'Het is volbracht'

Johannes 19:30m

Na de duisternis van drie uren keert het licht terug. Het lichamenlijk lijden van Christus openbaart zich in alle hevigheid op Golgotha. Daar komt echter een einde aan. Want het welbehagen van de Vader is dat Hij de prijs moet betalen voor de zonde van Zijn kerk. En Hij heeft de prijs betaald. De Middelaar kan nu sterven om het laatste werk te doen dat bij Zijn middelaarswerk hoort, dat is sterven en begraven worden.

Zijn werk is klaar. Daarom klinkt het aan het einde van dit afschuwelijke lijden: Het is volbracht. Alles wat de Vader Hem heeft opgedragen is volbracht. De Vader is in Hem tot Zijn doel gekomen. Gods gerechtigheid is genoeggedaan. Christus als de ware en volmaakte Hogepriester gaat hier in het binnenste heiligdom met Zijn bloed. Hij brengt verzoening aan, zoals de hogepriester onder het Oude Verbond eenmaal des jaars inging in het heilige der heiligen om verzoening te doen. Christus brengt Zijn bloed op het verzoendeksel voor Gods aangezicht. Buiten dat bloed kan God geen gemeenschap hebben met een zondaar. Alleen als Hij het bloed ziet, gaat Hij voorbij. Nu Christus alles volbracht heeft, is de weg weer gebaad tot het binnenste heiligdom voor een schuldig Adamskind. De Borg kan nu verschijnen

voor het aangezicht van Zijn Vader omdat alles volbracht is. Nu kan een arme zondaar verschijnen voor het aangezicht van God omdat een Ander alles volbracht heeft.

De schuld betaald

We zien Jezus hangen aan het kruis. Zijn handen wijd uitgestrekt. Vreselijke foltering en hebben Zijn lichaam geteisterd. Voor wie heeft hij dit nu uitgeroepen? Voor een volk, dat zichzelf moet verfoeien in stof en as. Voor een volk dat zich onwaardig heeft gemaakt dat God nog ooit naar hen zou omzien. Ontdekt aan hun verlorenheid en aan de onmogelijkheid Gode het rantsoen te kunnen geven, zijn ze verlegen geworden om het bloed.

Hier hangt de Zaligmaker met uitgestrekte armen en nodigt om tot Hem te vluchten en de toevlucht te nemen tot Zijn bloed. U hebt geprobeerd om zelf voor de zonden te betalen en om die weg te volbrengen wat volbracht moest worden om God tevreden te stellen.

Och, u kunt dat zelf niet. U hoeft het ook niet zelf te doen. Want het klinkt van het kruis: 'Het is volbracht'. Ik heb de openstaande rekening van uw schuld betaald. Welke schuld stond er dan open? Er moest betaald worden voor de zondes Schuld. Christus heeft betaald. Tot de laatste penning toe. Nu sterft Hij niet als een martelaar, maar als de Leeuw uit Juda. In Hem vindt een uitgewerkte zondaar alles wat tot het leven en de zaligheid dient.

Uit liefde tot Zijn bruid gaf Hij Zich. Daarom leidt de weg van

Gods kinderen van Sinaï, waar de wet in zijn vloekende kracht de zondaar veroordeelt, naar Sion, maar wel over Golgotha. Omdat Christus nu alles volbracht heeft, mag het woord uit Jesaja tot troost zijn voor een uitgewerkte zondaar: 'Spreekt naar het hart van Jeruzalem, en roept haar toe dat haar strijd vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand des HEEREN dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden.'

De satan overwonnen

Het is volbracht. Het is een uitroep van overwinning. De satan is overwonnen. De strijd die begon in het paradijs is geslecht. Het vrouwenzaad heeft het slangenzaad de kop vermorzeld. Jezus Christus is de Overwinnaar over de hel, de satan, de dood. Tot nu toe dacht de duivel dat het goed ging in zijn ogen, maar het ging goed in Góds ogen en dat is het verschil tussen dood en leven, tussen rampzaligheid en eeuwige gelukzaligheid. Vaak leek het er op dat Christus Zijn werk niet zou kunnen volbrengen. Maar zie, Hij overwon. Wordt u bestreden en aangevochten door de duivel? Hoor dan: zijn kop is vermorzeld. Wat hij nog doen kan onder de toelating van God, is zijn staart roeren. Daarmee kan hij gevoelige klappen uitdelen. U kunt in eigen kracht de strijd met hem niet winnen. Zie dan op Hem Die de Overwinnaar is in de strijd en Zijn volk de zegen geeft. Wat is het een voorrecht als we van al onze pogingen om God tevreden te stellen worden afgebracht en als we in de strijd van het leven de zaak in Zijn handen mogen geven. Want in Hem zijn we meer dan overwinnaars. Dat zal eenmaal volkomen geopenbaard worden als Hij wederkomt en zal betonen dat Hij alles volbracht heeft, ook de ingang van Zijn kinderen in de vreugde des Heeren.

(wordt vervolgd)

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den
IJssel

Eénmaal en zevenmaal

In juni 1972 bracht ds. W.C. Lamain een bezoek aan Nederland. Op een middag ging hij voor in de oud gereformeerde gemeente te Ede. Hij sprak toen over Leviticus 16:14: 'En hij zal van het bloed van den var nemen en zal met zijn vinger op het verzoendeksel oostwaarts sprengen; en vóór het verzoendeksel zal hij zevenmaal met zijn vinger van dat bloed sprengen'. "Eénmaal en zevenmaal". Dat was het thema. Enkele citaten uit deze preek vindt u hieronder beschreven.

J.R. ten Hove,
Rijssen

In juni 1972 bracht ds. W.C. Lamain een bezoek aan Nederland. Op een middag ging hij voor in de oud gereformeerde gemeente te Ede.

'Eénmaal sprengen' ziet op het volbrachte werk van Christus tot rechtvaardigmaking. Het ziet op het bloed wat eenmaal op het verzoendeksel gesprengd moest worden door de vinger van de priester. Maar dat bloed moest ook vóór het verzoendeksel zevenmaal gesprengd worden. En wat is nu het verschil tussen eenmaal en zevenmaal? Waar ziet dat op? Wanneer de waarheid hier spreekt van eenmaal, dan brengt het ons naar die éne mens, door wie de zonde in de wereld is gekomen. En door de zonde de dood. Maar nu ook door één Mens is de rechtvaardigheid gekomen over al degenen die behouden worden. Christus heeft éénmaal voor de zonde geleden. Met één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt al degenen die geheiligd worden. Eenmaal. Dus, dan moet er van mij niks

meer bij. Dan moeten wij aan alles sterven. God maakt mij net zo droog als een stokvis, dat er geen geur en smaak meer in blijft. Dat er niks meer overblijft. Maar om dan te rusten in het volbrachte werk van de Middelaar Christus Jezus. Want toen Hij op Golgotha heeft uitgeroepen: 'Het is volbracht', en daarna met Zijn bloed is ingegaan in het binnenste heiligdom, toen heeft de Vader daarin gerust. En niet alleen gerust, maar de Vader heeft Zich in Zijn Zoon verblijd.

Dat bloed van die var moest eenmaal op het verzoendeksel gesprengd worden. En wat een weldaad als dat nu in onze ziel ontdekt en geopenbaard mag worden. Dan ben je nog niet klaar, dan moet het nog toegepast worden. Een geopenbaarde Middelaar is geen toegepaste Middelaar in het leven van Gods kerk. God moet eerst met de zondaar verzoend worden, zal een zondaar ooit met God verzoend kunnen worden.

Als je nooit in het paradijs bent gebracht, dan zal je ook nooit bij dat verzoendeksel komen. En als je nooit Adam voor God geworden bent, dan kan de tweede Adam ook niet in je ziel verklaard worden. De Heere verspilt Zijn genade niet. Och ja, van de honderd keer als een mens wat heeft, is er negenennegentig en driekwart keer dat hij zijn eigen bedoelt. Maar het wordt anders als we in ons leven, door de genade van God de Heilige Geest, onszelf mogen afvallen en God mogen toevallen en dat God op de voorgrond komt.

Zevenmaal

'Zevenmaal sprengen' ziet op het werk van de Heilige Geest in de toegang tot God, in de weg van heiligmaking. Dat bloed moest éénmaal op het verzoendeksel oostwaarts gesprengd worden. Maar vóór het verzoendeksel moest de priester zevenmaal met zijn vinger van dat bloed sprengen.

Waarom moest dat bloed zevenmaal vóór het verzoendeksel, maar éénmaal op het verzoendeksel gesprengd worden? Het werk van Christus dat is volmaakt en volkomen. Christus is opgestaan uit de dood en opgewekt door Zijn Vader. Hij is ten hemel gevaren en gezeten aan de rechterhand des Vaders, om hetgeen Hij verworven heeft toe te passen aan de Zijnen.

Dat zevenmaal vóór het verzoendeksel dat ziet op het werk van de Heilige Geest in de kerke Gods. Zeven is het getal der volmaaktheid. En dat nu dat bloed zevenmaal gesprengd moest worden vóór dat verzoendeksel, dat ziet op de volkomen bedekking van Gods kerk, vanaf dat ze op de wereld komen, totdat ze er vanaf gaan.

Waarom zevenmaal? Omdat wij op de wereld geen stap kunnen doen, of het is verkeerd. Alles is zonde en ongerechtigheid. Je bent toch gelukkig als je elke dag gearresteerd wordt. Het smaken van de gemeenschap Gods kan alleen maar door de toepassing van het dierbare bloed van de Middelaar des Verbonds. En door die Middelaar, Die dat bloed gestort heeft en gesprengd op het verzoendeksel, mogen wij met David zeggen in Psalm 119:23:

*Dan wandel ik vol moed op ruimer baan,
Omdat mijn ziel gezocht heeft Uw bevelen.*

Zevenmaal werd het bloed gesprengd. Daar ligt je gehele leven onder. Al ben je van jezelf altijd verkeerd en altijd in de war, maar daar lig je onder bedekt, voor tijd en eeuwigheid beide.

Het smaken van de gemeenschap Gods kan alleen maar door de toepassing van het dierbare bloed van de Middelaar des Verbonds.

Curatorium van de Theologische School

Maandag 23 mei tot en met woensdag 25 mei 2016 zal het Curatorium van de Theologische School vergaderen. Deze dagen zijn bijzonder bestemd om de personen te horen die begeren toegelaten te worden tot het volgen van de lessen aan onze Theologische School.

De God aller genade mocht ons in deze (voor onze gemeenten) zo belangrijke dagen in Zijn gunst gedenken. De Koning van de Kerk mocht ons nog (jonge) mannen toeschikken met Zijn rechterhand. De tijd, waarin we met onze gemeenten staan, is vol van zorg. Er is sprake van verval en afval, liefdeloosheid, wereldgelijkvormigheid en een beredeneerde godsdienst. Matthew Henry schrijft in zijn verklaring bij Matth.16:15 opmerkelijke woorden: *'Gij, die het Evangelie des Koninkrijks hebt te prediken, wat zijn uw denkbeelden omtrent Hem, Die u gezonden heeft? Evangeliedienaren moesten geëxamineerd, onderzocht worden, eer zij worden uitgezonden, inzonderheid moet een onderzoek worden ingesteld naar hun gevoelens omtrent Christus en wie zij zeggen, dat Hij is. Want hoe kunnen zij als dienaren van Christus worden erkend, die óf onwetend zijn óf dwaalbegrippen hebben omtrent Christus?'*

Verschillende van onze predikanten zijn de leeftijd van zestig jaar al lang gepasseerd. En tot de uitbreiding en instandhouding van Zijn Koninkrijk kan het predikambt niet gemist worden! Het Formulier tot bevestiging van de Dienaars des Woords zegt: 'Uit deze dingen kan men zien welk een heerlijk

werk het herdersambt is, nademaal zo grote dingen daardoor uitgericht worden; ja hoe gans noodzakelijk het is om de mensen ter zaligheid te brengen. Het welk ook de oorzaak is waarom de Heere wil dat zulk een ambt altijd zal blijven' In het midden van gemeenten, maar ook persoonlijk, mocht wel een gedurig gebed opgaan, tot het welzijn van Sion en tot de uitbreiding van het Koninkrijk Gods. Van onze kant zijn er geen redenen, immers alles getuigt tegen ons. Maar naar Zijn eeuwig welbehagen mocht God opstaan en Zich over Sion ontfermen. 'Herdenk de trouw, aan ons voorheen be-toond; denk aan Uw volk, door U vanouds verkregen; denk aan Uw erf, het voorwerp van Uw zegen, aan Sions berg, waar G' eertijds hebt gewoond' (Ps.74:2)

Alleen die personen kunnen worden gehoord die een attest van hun kerkenraad hebben ontvangen.

Bij de aanmelding dient de volgende procedure te worden gevolgd:

- 1) U meldt u aan bij uw kerkenraad (voorwaarde: minstens één jaar belijdend lid zijn van onze Gereformeerde Gemeenten).
- 2) Indien de kerkenraad u een attest verleent, wordt dit attest u *persoonlijk* overhandigd.
- 3) Een brief met het bijgevoegde attest wordt door u verzonden en moet za-

terdag 30 april 2016 in het bezit van onze secretaris zijn.

Aan de kerkenraad wordt *daarna* een formulier toegezonden, dat *volledig* en *zorgvuldig* dient te worden ingevuld. Uzelf wordt ook een formulier toegezonden waarop de van belang zijnde persoonlijke gegevens door u worden verstrekt.

Indien de gemeente vacant is, is het noodzakelijk dat de consulent aanwezig is op de betreffende kerkenraadsvergadering. Op het formulier dient de mening van de consulent duidelijk te worden weergegeven.

Genoemde formulieren dienen op korte termijn aan de secretaris van het curatorium te worden teruggezonden. De betrokkene ontvangt tijdig bericht op welk adres en op welk tijdstip hij verwacht wordt om gehoord te worden. Alle correspondentie moet worden gericht aan de secretaris van het curatorium:

ds. M. Karens
Sigmondstraat 49
4251 ZA Werkendam

In deze oproep is begrepen het uitzien naar mannen die (na opleiding) als zendingspredikant mogen uitgaan. De nood dringt ook voor de verschillende zendingsgebieden!

Of zo het mogelijk zou zijn om te dienen onder het Joodse volk, de beminden om der vaderen wil. *"En dit Evangelie des Koninkrijks zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis allen volken; en dan zal het einde zijn."*

De curatoren bevelen zich, met de docenten en de studenten bij de voortduur in uw aller voorbede aan. De Heere verlene ons zo elkaars lasten te mogen dragen.

Namens het curatorium:
ds. J.J. van Ekeveld, voorzitter
ds. M. Karens, secretaris

De gang naar de preekstoel [2]

Hoe komt de prediker nu aan zijn tekst? Hoewel de Bijbel vol met teksten staat, denk toch niet dat uw predikant ze voor het oprapen heeft. En ze komen ook niet uit de lucht vallen. De mening die ik hierover tegen kwam in het boek "Vademecum Pastorale" van J. van Andel deel ik niet. In het hoofdstuk over "Naar teksten zoeken" lezen we: 'De moeite om een tekst te vinden heeft men dubbel verdiend; want wie geregeld de Schrift bestudeert, is eerder mét dan óm teksten verlegen.'

ds. H. Hofman,
Dordrecht

Een andere uitspraak op dezelfde bladzijde heeft overigens wel mijn instemming: 'Niet de preekstoel moet naar de tekst, maar de tekst moet naar de preekstoel drijven'. Maar laat gezegd zijn dat hier een intense worsteling aan vooraf kan gaan! Want het gaat er uiteindelijk om wat de Heere wil dat er gebracht wordt in Zijn Naam, als Zijn boodschap aan de gemeente op die en die dag. Hier is de persoonlijke omgang met de Heere én het dagelijks lezen en onderzoeken van Gods Woord onmisbaar. Laat de gang naar de preekstoel eens gevoeld worden in de gemeente. Laten we die gang samen maken! En wat daaraan voorafgaat. Er zijn dan momenten dat er 'inspiratie' wordt opgedaan. Tijdens de drukte van de week, op straat, in de trein, tijdens een bezoekje of een bijeenkomst. Wat is het groot als de Heilige Geest zaken doet ontdekken die geschikt zijn voor de boodschap. Dit gaat alsmaar door: soms moet er snel een gedachte of zinsnede die opkomt in het hart opgeschreven worden. Dat kan gebeuren midden in de nacht of

Pen en papier liggen altijd klaar.

midden op de dag. Pen en papier liggen altijd klaar. Een velletje met aantekeningen, gedachten, punten, psalmen voor de liturgie.

De preekvoorbereiding is een rijpingsproces. De tekstkeuze moet vaak rijpen. Het gaat soms net als bij een bevalling. Niet voor niets noemt men als predikanten onderling de studeerkamer ook weleens 'de kraamkamer...'. U mag er om glimlachen, maar toch is het doorgaans een ernst die drukt en – last but not least – op de knieën dwingt. Want een preek zonder gebed kan en mag niet gehouden worden. En dat brengt mij opnieuw bij de wisselwerking waar ik het zojuist over had. Hoewel dit veelal niet uitgesproken zal worden omdat je de persoonlijke gebeden van de gemeente natuurlijk niet kent, heb ik een sterk vermoeden dat een biddende gemeente op de preekstoel kennelijk wordt opgemerkt. Is er gebed voor de predikant geweest in de week die voorbij is gegaan? Dan wil de Heere daarin weleens verrassend voorzien.

Bedenk terdege dat de predikant ook maar een mens is. Dacht u werkelijk dat hij altijd gééstelijk gesteld is? Dan heeft u het mis. Hij moet (mag) wel preken, maar dat is nog geen garantie dat hij er ook met zijn eigen hart bij is. Er is ongetwijfeld een verschil tussen een ambtelijke en persoonlijke zegen, maar dat geldt ook voor de zegen die de hoorder zélf uit de preek ontvangt. En daar dient de luisterende gemeente rekening mee te houden en zich ook biddend op voor te bereiden.

Met klem en ernst zou ik hier op willen aandringen. Laat de zaterdagavond hier eens voor apart gezet worden door jong en oud, gezinnen en alleenstaanden! Ga eens op de knieën om een persoonlijke zegen af te smeken. Ik weet dat er in de gemeente zijn die hier geen vreemdeling van zijn. Maar soms ben ik bang dat de binnenkamer van het gebed teveel leeg blijft. De prediker draagt de boodschap niet op zak of voor het oprapen.

In Handelingen 12:5 lezen we: 'maar van de gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan'. Bidt dan uw herder en leraar vol, en hij zal u vol preken. Of, zo de Heere wil, bidt hem maar leeg van alles waar hij verlost van moet worden, om u leeg te preken. Ook dat laatste is weleens nodig. Want het zijn toch de armen die met goederen worden vervuld, de dorstigen die water krijgen en de treurenden die vertroost zullen worden.

(slot)

Psalmen van Datheen [1]

Wie een vergadering van de classis Ridderkerk bijwoont, ervaart dat uit de psalmberijming van Datheen wordt gezongen. Dit als gevolg van de bepaling in 1907, bij de fusie tussen Ledeboerianen en Kruisgezinden, dat tijdens de vergaderingen van de classes of synoden uit die berijming gezongen moest worden. Datheen, op 25 maart 1566 verscheen zijn bundel, nu dus 450 jaar geleden. Een aanleiding om bij zijn leven en werk stil te staan.

C.R. van den Berg,
Zwijndrecht

In 1531 werd in het Zuid-Nederlandse stadje Kassel (nu in Frankrijk) in het gezin Daten een jongetje geboren. Bij de Heilige Doop ontving het de naam Pieter. Op jeugdige leeftijd werd hij opgenomen in het Karmelietenklooster van Ieper. Dat betekende dat hij er werd opgevoed en waarschijnlijk levenslang zou wonen, maar nog het recht had het klooster te verlaten. Zijn bedelorde was in 1235 opgericht op de Bijbelse berg Karmel. Doel was een afgezonderd leven in armoede en met veel gebed. Spoedig hoorde Pieter over gruwelijke kettters, die door een 'nije leer' afweken van de moederkerk. In West-Vlaanderen nam hun aantal schrikbarend toe.

Grote indruk op hem maakt het sterven van de schoenmaker uit Ieper, Maarten, die op de pijnbank ketterse gevoelens niet afzweert. Ten aanschouwe van een menigte wordt hij op het marktplein omgebracht. Diens marteldood zet de jonge kloosterling aan het denken. Wat was toch de enige troost van die schoenmaker? Hoe kon hij, nauwelijks ouder dan Pieter, in die troost zalig leven

en sterven? Wat ontbreekt hem, ondanks zijn zelfkastijding en braaf monnikenleven? God zet de jeugdige kloosterling stil en wijst op Zijn Zoon, bij Wie alleen behoud is. Dan verlaat Pieter zijn klooster stilletjes... We treffen hem daarna in de Vlaamse stad Kortrijk aan.

In Engeland en Duitsland

Datheen is nog geen twintig jaar als hij tijdens diensten in de regio mag voorgaan. Maar als in Engeland de jonge Eduard VI op de troon komt, zoeken gereformeerden daar geloofsvrijheid. Ook Pieter, met zijn vrouw, Benedicta. Er ontstaan vluchtelingengemeenten. In Londen leiden Maarten Micron uit Gent en de Pool Johannes á Lasco 'Petrus Dathenus' tot predikant op.

Als in 1553 Eduard VI overlijdt en wordt opgevolgd door zijn roomse halfzuster Maria, is het met de vrijheid afgelopen. Datheen is in tegenspoed geduldig, is dankbaar en heeft een goed toevorzicht op God. Geen schepsel kan hem scheiden van Zijn liefde. Bij niemand anders is zaligheid te zoeken of te vinden.

Datheen reist via Emden naar Frankfort, waar Micron hem in 1555 bevestigt als predikant van een andere gereformeerde vluchtelingengemeente. Hier bieden de Lutheranen felle tegenstand. In 1561 bepaalt de stadsraad dat gereformeerden geen kerk mogen gebruiken en dat hun sacramentsbediening verboden is. De Lutheranen vermijden discussies over dogmatische onderwerpen.

Wat een voorrecht dat keurvorst Frederik III van de Palts zijn Nederlandse geloofsgenoten wil ontvangen. Zij zijn welkom in Frankenthal en ervaren Datheens leiding.

Datheen zit in 1571 in het Oost-Friese Emden de synode voor.

Goede Vrijdag beleven

Daarnaast wordt hij van betekenis voor alle gereformeerde kerken. Hij vertaalt de Heidelbergse Catechismus in het Nederlands. De liturgische formulieren in ons kerkboek zijn ook van hem afkomstig. De gemeente moet tijdens de eredienst kunnen zingen. Er bestonden berijmingen, maar die waren óf incompleet, óf ongeschikt voor het eenvoudige kerkvolk. Ook daar zet hij zich voor in.

Een verloren veldslag

Na een aantal rustiger jaren in de Palts doet men in 1566 een beroep op Petrus Datheen om het Evangelie opnieuw in Vlaanderen te verkondigen. Hij stemt daarmee in en vanuit Gent trekt hij door het land om tijdens hagenpreken in bossen en velden duizenden(!) hoorders te bereiken.

De gereformeerden houden hun classes en synodes, waar een kerkelijke organisatie tot stand komt. Daar treft men ook Datheen aan en onder zijn voorzitterschap wordt besloten tot gewapend verzet tegen de legers van Philips II. Helaas delft in 1567, bij Oosterweel, het zogenaamde "leger van de gezamenlijke kerkenraden" het onderspit.

Wat een voorrecht dat keurvorst Frederik III van de Palts zijn Nederlandse geloofsgenoten wil ontvangen.

Datheen keert daarna terug naar Frankenthal en we zien hem spoedig als veldprediker meegaan met de troepen van Frederik III, die de Franse hugenoten assisteren. Zowel deze keurvorst als Willem van Oranje benoemen hem tot hofpredikant. Verder is hij afgevaardigd naar kerkelijke vergaderingen. Zo treft men Datheen, "de dominee met de rode baard", in 1571 opnieuw aan in het Oost-Friese Emden om de synode te presideren. Datheen oogst respect omwille van zijn leidinggevende capaciteiten. Hij vertegenwoordigt Oranje bij een aantal kerkelijke en politieke kwesties. De grens daartussen was overigens soms vaag! Verder voert Datheen de gemeenten naar een kerkordelijk leven. Ook de tweede Nationale Synode, die in 1578 samenkwam te Dordrecht, kiest hem tot preses.

(wordt vervolgd)

In ons inhoudsvolle avondmaalsformulier wordt vanuit 1 Kor. 11 onderwijs gegeven over de noodzaak en inhoud van de zelfbeproeving en over het doel van de avondmaalsbediening. Wat dit laatste betreft het volgende: de woorden 'doe dat tot Mijn gedachtenis' worden heel praktisch en bevindelijk uitgewerkt. Met de oproep 'aldus zult gij Zijner daarbij gedenken' horen we achtereenvolgens over het werk, de woorden, de gemeenschap met en rond de Borg. Deze tere overdenking wordt dus niet overgelaten aan de omstandigheden of gesteldheid van dat moment. Maar er wordt herderlijk vanuit de Schrift leiding gegeven aan 'verslagen en bezwaarde harten'. Wanneer het over het eerste van de hiervoor genoemde zaken gaat - dus het werk van de Borg - dan worden we meegenomen naar de gangen van Sions betalende Borg, zoals we daar in deze lijdentijd ook bij bepaald worden. Dat is dus ook een zaak van overdenking in avondmaalstijden! Opmerkelijk hoe 'hongerige en dorstige zielen' geleid worden: in wat de Borg deed en wat de vrucht daarvan is in het leven van Gods levend gemaakte Sion. In zes stappen worden we meegenomen naar Goede Vrijdag:

- Naar de hof van Gethsémané: *Waar Hij gebonden werd, opdat Hij ons zou ontbinden.* Wat heb ik verdiend? Altijd de banden van de dood en de hel.
- Naar het verhoor voor Kajafas en Pilatus: *Ontelbare smaadheden op Zich geladen, opdat wij nimmermeer te schande zouden worden.* Wat heb ik verdiend? Eeuwige te schande en bespot te worden.
- Naar het eindvonnis: *Onschuldig ter dood veroordeeld is, opdat wij voor het gericht Gods zouden vrijgesproken worden.* Wat heb ik verdiend? Ik ben al doodschuldig door Gods rechtvaardig vonnis veroordeeld.
- Naar de kruisiging op Golgotha: *Zijn gezegend lichaam aan het kruis heeft laten nagelen, opdat Hij het handschrift onzer zonden daaraan zou hechten.* Wat heb ik verdiend? De schuldbrief die reikt van de aarde tot de hemel blijft tegen me getuigen.
- Naar de vervloekte misdadigersdood: *De vervloeking van ons op Zich geladen heeft, opdat Hij ons met Zijn zegening vervullen zou.* Wat heb ik verdiend? Gods vloekvonnis op me geladen.
- Naar het dieptepunt, nedergedaald ter helle: *Hij van God verlaten, opdat wij nimmermeer van Hem verlaten zouden worden.* Wat heb ik verdiend? Rampzalig en eeuwig door God verlaten te worden.

Onze godvruchtige vaders willen stap voor stap de troost uit de gangen van de Borg laten overdenken. De feiten van Goede Vrijdag als bron van heil en troost. Het is geheel in de bevindelijke lijn van onze vaders wanneer ook de avondmaalspraktijken hiermee (meer) in overeenstemming zijn. Dat vraagt Geesteswerking, rust en tijd, voor en tijdens de bediening van het Heilig Avondmaal. Dat verdraagt zich niet met jacht en haast. Zouden we (in de week van voorbereiding) hier niet meer tijd voor vrijmaken? Om het tijdens de avondmaalsdienst in rust te mogen overdenken. De rijke bevindelijke zaken zijn het zo waard! Dit is nu (iets van de troost van) Goede Vrijdag beleven. Niet gebonden aan 25 maart.

v. A.

Vijfdelige serie over bekend gebleven preken

Een profetische preek [5]

Er ging een vinger omhoog, na afloop van een lezing over oudvaders. Een meisje van een jaar of achttien stelde deze vraag: 'Was dominee Lamain een oudvader? Zondag is er bij ons een preek van hem gelezen.'

J. Mastenbroek,
Gouda

Ds. W.C. Lamain

Willem Cornelis Lamain (1904-1984) was predikant in Leiden, Rotterdam-Zuid, Rijssen-Wal en vanaf 1947 tot zijn overlijden in Grand Rapids. Een 'Amerikaanse Nederlander', die tot op hoge leeftijd regelmatig de oceaan overstak om in ons land vooral het Woord te verkondigen. En waar hij dan vooring, soms avond aan avond, was het overvol. Als jongen van veertien jaar ging ik met mijn moeder mee naar zo'n dienst. In het oude kerkgebouw in Ridderkerk, aan de Lagendijk. Afgeladen. Ik stond mijn klapstoel af aan een oude vrouw, ging in een veel te smal raamkozijn zitten. Als een Eutychus. Met de gedachte halverwege de dienst eraf te springen en verder te blijven staan.

Dat ging anders: Op de grond, onder het raamkozijn, gingen twee dames zitten, ruggen tegen de muur. Het 'amen' voelde als een bevrijding... na bijna twee uur.

Als kind had ds. Lamain al indrukken van dood en eeuwigheid, overtuigingen van zonde. Later schreef hij: 'Al ben ik geen David, het is er verre, zeer verre vandaan, toch is het in mijn leven, wanneer de zon helder scheen, weleens mogen gebeuren dat ik David na mocht zingen: Gij hebt mij van mijn kindse dagen, geleid en onder-richt.'

In zijn Leidse jaren had hij veel contact met ds. G. van Reenen, die al met emeritaat was. Kort voordat deze oude knecht in 1935 de eeuwige rust mocht ingaan, zei hij tegen ds. Lamain dat hij twee boodschappen had gekregen. Die kon hij zelf niet meer brengen. Hij was niet meer in staat om te preken. Daarom droeg hij die boodschappen aan ds. Lamain over.

Ds. Van Reenen zei: 'Als het oudejaarsdag wordt, moet u preken over Jakobus 5:9 (Zie, de Rechter staat voor de deur). En op nieuwjaarsmorgen over Matthéüs 25:6 (Zie, de bruidegom komt).'

Ds. Lamain schreef daar zelf het volgende over: 'Uit liefde voor de ontslapen leraar probeerde ik in 1935 en 1936 over die teksten

te preken, maar het ging niet. In 1937 ging het ook niet en in 1938 dacht ik er niet eens over. Doch daar kwam oudejaarsdag 1939. Toen was er in de gehele Bijbel geen andere tekst meer dan Jakobus 5:9, en voor nieuwjaarsdag Matthéüs 25:6. Vele dingen werden mij door de Heere getoond van hetgeen er stond te gebeuren in de komende jaren. Er waren hoorders die dachten dat ik de toekomst te donker inzag en te zwart tekende, toen we spraken over lege winkels, lege straten, lege dijken, enzovoort. (...) De God des oordeels stond te komen'.

De preek voor oudejaarsavond werd stenografisch opgenomen en verspreid. Het thema was: 'Een Goddelijke boodschap op de laatste avond van het jaar', die ons bepaalt bij de majesteit van de Rechter, die bevat de aankondiging van het naderend oordeel, en die behelst een ernstige waarschuwing, die tot elke consciëntie spreekt'.

In deze preek wees ds. Lamain erop dat er een volk is dat op die rechtvaardige Rechter betrekking krijgt. Op Hem, Die aan het strenge recht voldaan heeft. Het Goddelijk recht, geoefend door Christus, Die naar de slachtbank werd geleid, maar nu verhoogd en verheerlijkt is, zittende aan de rechterhand des Vaders. Niet één priester van het oude verbond heeft ooit gezeten, omdat hun werk nooit geëindigd was. Maar Christus zit, rustend van Zijn werk.

De predikant wees op Noach, op de dagen van Maleáchi, op Bélsazar, op de verwoesting van Jeruzalem. 'Die Rechter is nu naar buiten gekomen en heeft het oordeel afgekondigd'. Mensen werden geplaatst voor deze eeuwige Rechter. 'Verschillende mensen die hier (in de kerk aan het Mijnsherenplein te Rotterdam) zitten, zullen volgend jaar met oudejaarsavond er niet meer zijn. En wat zal het zijn, mijn onbekeerde medereizigers, als dan al die roepstemmen op uw ziel zullen vallen! En wat zal dan het oordeel zijn als ge voor die Rechter gedagvaard wordt? Er zal een tijd aanbreken dat Gods volk zal juichen en dat God ze in de hemel zal opnemen, waar ze met opgericht hoofd de Zaligmaker verwachten: Ja, kom, Heere Jezus! En Hij zal gewisselijk komen!'

We hoorden dat deze preek gestencild werd en van hand tot hand is gegaan. Ja, dat deze zelfs in de bloedige meidagen van 1940 door een officier op de Grebbeberg voor zijn manschappen werd voorgelezen. En wat toen gold, blijft ook nu van kracht: Zie, de Rechter staat voor de deur! (slot)

Boekennieuws

“Zeker en vast”, ds. J.J. van Ekeveld; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978 94 6278 1986; 95 pag.; € 9,95.

Zeker en vast

Onze geliefde broeder, ds. J.J. van Ekeveld, schreef een mooi boekje over de zekerheid van het geloof. De titel luidt kort en krachtig: “Zeker en vast”. Toch kunnen er zoveel vragen en misvattingen zijn over de zekerheid van het geloof. Op een evenwichtige en pastorale manier gaat de schrijver met dit tere onderwerp om. Is het geloof wel zeker? Waarin ligt het vast? Wat houdt de zekerheid in?

Er zijn aangevochten zondaren, die met deze vragen van het hart worstelen. In het leven van Gods kinderen is het ook zo belangrijk om vanuit de Schrift en de belijdenis onderwijs te krijgen over het komen tot meer zekerheid en vastheid in de genade.

Mogelijk zullen lezers zich herinneren dat ds. Van Ekeveld eerder in ons kerkelijk blad over het onderwerp “Geloof en zekerheid” geschreven heeft. Deze artikelen zijn omgewerkt en uitgebreid, hetgeen resulteerde in dit goed leesbare boekje. ‘Ik heb het gedaan met de bede, dat de Heere het zou willen gebruiken in de strijd en de worsteling ten aanzien van de vragen rond de zekerheid van het geloof’.

De schrijver gaat na hoe de Schrift spreekt over geloof en zekerheid. Ook wordt geluisterd naar stemmen uit de Reformatie en de Nadere Reformatie. Verder wordt er geput uit de belijdenisgeschriften. Mooi vind ik ook dat de Westminster Confessie meerdere keren wordt aangehaald. In dit belijdenisgeschrift is zo evenwichtig verwoord dat er verschil is tussen de rechtvaardiging door het geloof en de verzekerdheid, de troost, de genieting daarvan. Elk hoofdstuk behandelt een duidelijk thema: Wat is geloof? Wat

“Pieter heeft verdriet”, Willemieke Kloosterman-Coster; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 9789462781795; 45 blz.; € 12,95.

Pieter heeft verdriet

Mevrouw Willemieke Kloosterman-Coster heeft opnieuw een voorlees- en kijkboek geschreven: “Pieter heeft verdriet, voorlees- en kijkboek over rouw”. Eerdere delen zijn: “Pieter mag mee naar de kerk” en “We krijgen een baby”.

Ziekte, verdriet en sterven zijn onderwerpen, die ook het jonge kind bezighouden. Als de leerkracht op school vraagt waarvoor gebeden moet worden, zijn het dikwijls deze gebeurtenissen, die de kleuter en het jonge kind noemen.

De auteur beschrijft op een eenvoudige en invoelende manier de diverse onderwerpen, die te maken hebben met sterven en begraven. Het boekje begint met: “Een verdrietig bericht”. Het is het bericht van oma, die opbelt om te vertellen dat opa is gestorven. Mama vertelt aan Pieter dat ze verdrietig en toch ook blij is: ‘Opa had veel pijn. Nu heeft hij dat niet meer. Opa is nu in de hemel. Want opa had de Heere lief’.

Andere hoofdstukjes zijn: Een zwarte rand (rouwkaart); Afscheid nemen; Nog één keer naar opa; Bang in het donker; De rouwdienst; Naar de begraafplaats; Een kring rond het graf; Met Ineke mee naar huis; Even vergeten; Een mooie herinnering (bedankkaartje); De steen van opa.

Na elk onderwerp is de rubriek “Om over te praten” opgenomen. Aan het einde van het boekje staan informatie en tips voor ouders

zegt de Bijbel? Geloof en gelovige, Altijd zekerheid... Moeiten bij geloofsoefeningen, enzovoorts. Elk hoofdstuk is vervolgens verdeeld in kleinere stukjes. Als voorbeeld het hoofdstuk dat handelt over Vastheid buiten onszelf: Persoonlijke vragen, De vierschaar der consciëntie, De vrijspraak, Arnoldus Rotterdam, Drie wegen tot zekerheid.

Het laatste hoofdstuk sluit af met een persoonlijke toespitsing en de aansporing om de Heere te zoeken en de genademiddelen in afhankelijkheid van de werking van Gods Geest te gebruiken.

Als een rode draad loopt door de hoofdstukken heen dat er zekerheid is in het geloof. Maar dat de gelovige worstelt met de twijfel. Dat er verschil is in de oefeningen van het geloof en dat er onderscheiden wegen zijn om tot meerdere verzekerdheid te komen. Ook dat er oorzaken zijn voor onzekerheid. En dat de schatkamers van de Heere vol van onuitsprekelijke rijkdommen zijn. Dat geloofszekerheid gewoonlijk verkregen wordt in de weg van beproeving en strijd. En vooral dat de vastheid van het geloof ligt in het Woord van God en in de God van het Woord. De vaste grond ligt in Christus in Wie Gods beloften ja en amen zijn!

In kort bestek wordt theologisch, praktisch en pastoraal veel geboden.

Ds. W. Harinck, Moerkapelle

met betrekking tot rouwverwerking bij een kind in de peuter- en kleuterleeftijd.

Bij het schrijven voor deze doelgroep is het moeilijk om te kiezen waar je wel en waar je niet over schrijft. Toch had ik graag ergens in het boekje gelezen waarom mensen moeten sterven. Ook jonge kinderen moeten de boodschap van onze val en onze zonde leren.

Nog een klein, maar wel belangrijk aandachtspunt: In het hoofdstukje “Bang in het donker” gaat moeder met Pieter bidden of de Heere zijn bangheid wil wegnemen. Beter had moeder nu kunnen uitleggen waarom opa niet bang was om te sterven. Het boekje geeft alle gelegenheid om met kinderen verder te praten over bovengenoemd onderwerp.

Zowel opbouw, manier van verwoorden als illustraties verdienen een compliment. De tekst en de illustraties zullen het jonge kind aanspreken.

B.A.D. van der Wulp, Dordrecht

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

Naar Grand Rapids (Beckwith Avenue, VS):
ds. G.M. de Leeuw te Opheusden,
die bedankte voor Sheboygan (VS);
Naar Ede:
ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht.

Beroepen:

Te Barneveld-Zuid:
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;
Te Drachten:
ds. C. van Krimpen te Yerseke;
Te Lelystad:
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
Te Rilland-Bath:
ds. L. Blok te Gorinchem;
Te Westkapelle:
ds. D. de Wit te Barneveld-Centrum;
Te Wolphaartsdijk:
ds. A. Vermeij te Nieuw-Beijerland.

Bedankt:

Voor Aalst:
ds. G. van Manen te Elspeet;
Voor Middelburg-Zuid:
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
Voor Poederloijen:
ds. M. Karens te Werkendam;
Voor Urk: ds. A.T. Huijser te Sliedrecht.

CURATORIUM VAN DE THEOLOGISCHE SCHOOL

Het curatorium van onze Theologische School wil de kerkenraden (i.v.m. hun planning) het volgende meedelen. Maandag 6 juni t/m woensdag 8 juni 2016 (week 23) zullen de examens van de studenten worden gehouden. De vierdejaarsstudenten M.T. Al-Chalabi en M.H. Schot zullen bij een goed resultaat dan vanaf maandag 13 juni 2016 beroepbaar worden gesteld. Na overleg met ZGG willen wij meedelen dat student M.T. Al-Chalabi op zijn verzoek dan niet alleen voor de zending, maar ook voor alle gemeenten beroepbaar zal zijn. De Koning van de Kerk mocht verder de weg voor deze studenten banen naar het ambt van dienaar des Woords. Hij mocht Zijn goedkeuring schenken aan de arbeid op onze school en mocht die doen

dienen tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk en tot verheerlijking van Zijn grote Naam.

Namens het curatorium,
ds. J.J. van Ekeveld, *voorzitter*
ds. M. Karens, *secretaris*

DOVENDIENST TE WERKENDAM

Op woensdag 23 maart hoopt ds. W.J. Karels voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Werkendam, Sigmondstraat 47. Aanvang: 19.30 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

OPENING KERK GEREFORMEERDE GEMEENTE TE OPHEUSDEN

Na een periode van precies 18 maanden gekerkt te hebben in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente in Nederland, werd ons nieuwe kerkgebouw woensdag 2 maart 2016 aan de Reigerstraat in gebruik genomen.

Na het dankwoord door de voorzitter van de bouwcommissie, diaken R. C. Waverijn, aan de hoofdaannemer en de onderaannemers en ook de vrijwilligers, werd het gebouw overgedragen aan kerkenraad en gemeente.

De dienst werd geopend met het zingen van Psalm 119 vers 65.

Tijdens het zingen van de derde regel werd de kanselbijbel door ds. G. M. de Leeuw geopend. Aansluitend hierop hield ds. De Leeuw een korte predikatie.

De tekst daarvoor was uit 1 Tim. 3:14 en 15, met als thema: "Een herderlijk schrijven aangaande het verkeren in het huis Gods" 1e. Wie er schrijft. 2e. Aan wie hij schrijft. 3e. Wat hij schrijft.

1. De apostel Paulus was in zijn eertijds de schrik van Gods volk. Hij blies al rondgaande dreiging en moord. [Hand 9:1]. Totdat het ogenblik aanbrak dat God hem te sterk werd. Hij was een uitverkoren vat en zou nu zijn krachten gaan besteden aan de goede kant. Dus niet langer een helper van de duivel, maar een dienstknecht van Jezus Christus, Die hem tegenkwam op de weg naar Damascus. Nu zou hij niet alleen in grote kracht overal heenreizen om Gods Woord te prediken, maar ook de band met de door zijn arbeid gestichte gemeenten door brieven onderhouden.
2. Zo ook schreef hij aan zijn geestelijke zoon Timótheüs aan wie hij zeer nauw verbonden was. Deze brieven hebben een blijvende waarde en zijn in de Bijbel opgenomen door de inspiratie van Gods Geest. Ook nu mogen we voor het persoonlijke geloofsleven, maar ook voor het kerkelijke leven, er dankbaar gebruik van maken. Paulus had gereisd van Efeze naar Macedonië. Hij dacht wel weer naar Timótheüs te reizen, maar schreef hem alvast, waarschijnlijk vanuit Filippi. De tweede brief is van later datum, toen zat Paulus gevangen in Rome en neemt daarin afscheid. In het teksthoofdstuk gaat het om de vereisten voor de ambten in Gods kerk op aarde maar ook voor het ware lidmaatschap.
3. "...opdat gij moogt weten hoe men in het huis Gods moet verkeren, hetwelk is de gemeente des levenden Gods, een pilaar en vastigheid der waarheid". Dienen wij dat ook niet te weten, nu we een geheel nieuwe kerk betrekken om daar, zo de Heere het geeft, van zondag tot zondag samen te komen en ook op andere tijden? De gemeente des levenden Gods. Dus niet van een of andere afgod die men er ook vele had in dat Klein-Azië. Maar van de ware God Israëls, Die echter ook naar heidenen omzag. Die gemeente wordt genoemd een pilaar en vastigheid der waarheid. Op het onwankelbare fundament van de door Christus aangebrachte gerechtigheid. Die Zelf is de Weg, de Waarheid en het Leven. Dat er dan binnen deze muren nooit geen dwaalleer verkondigd zal worden. En dat de Heilige Geest er mensen waar voor God doet worden, voor zichzelf en voor hun medemens. Om zo, uit enkel genade, in de oefening van het geloof een pilaar en vastigheid der waarheid te mogen zijn.

Toespraken:

- De consulent ds. M. Mondria sprak enkele hartelijke woorden namens de classis en de

P.S. Utrecht. Zijn raad zal bestaan. Er moeten er nog toegebracht worden, omdat God het wil. Hij is niet alleen een Middelaar van verdienste, maar ook van toepassing. Dit gebouw verdwijnt, maar Gods gebouw blijft tot in der eeuwigheid. Dat er nog levende stenen zouden worden toegevoegd.

Dat God op het hoogst verheven zou mogen worden in dit Gods huis en de mens op het diepst vernederd. Het sieraad van de kerk zijn verslagen harten en verbrokenen van geest.

- Namens de plaatselijke kerken sprak ds. A. van Voorden. Het huis des Heeren heeft zijn oorsprong in het eeuwig welbehagen, gegrond op Christus en Zijn verdiensten. Dat Hij er zou willen wonen, was zijn oprechte wens. Dat de bevindelijke waarheid hier gebracht zou mogen worden, opdat Hij op het

hoogst verheerlijkt zou mogen worden.

Hij memoreerde nog hoe zijn gemeente 16 jaar geleden een jaar lang mocht kerken in onze gemeente.

Er zijn twee grote gemeenten ontstaan vanuit het kleine kerkje aan de dijk; wat heeft de Heere daar toch mee te zeggen. Dat de Heere nog bij elkaar zou willen brengen wat bij elkaar hoort. Dat de goede verhouding zou mogen blijven en dat we elkaar zoveel mogelijk zouden mogen helpen en bijstaan.

Na deze hartelijke woorden wenste hij kerkenraad en gemeente Gods onmisbare zegen toe.

- Vervolgens sprak burgemeester, Ir. C.W. Veerhoek, namens het college van burgemeester en wethouders. Hij getuigde van een zeer goede samenwerking; een vlotte vergunningaanvraag en een goede samen-

werking met de bouwcommissie. Hij citeerde psalm 119 vers 57.

- Tot slot sprak dhr. W.M. van Beijnum in de hoedanigheid van architect en mede namens de hoofdaannemer Burgland Bouw en de onderaannemers.

Er zijn 1750 zitplaatsen en met een eenvoudige aanpassing kunnen dit er 1960 worden. Hij wenste de gemeente Gods onmisbare zegen toe.

Na het dankgebed wordt tot slot gezongen Psalm 122 vers 3, waarna ds. G. M. de Leeuw voor het eerst in het nieuwe kerkgebouw de zegen op de gemeente legde.

Namens kerkenraad Geref. Gemeente Opheusden,
ouderling J. Willemsen, scriba

Berichten

ZANGAVONDEN

Ede

Passieavond op zaterdag 19 maart, aanvang 20.00 uur, in Petrakerk, Lunterseweg 25, Ede, m.m.v. gemengd koor Preludium, Instrumentaal Ensemble Intermezzo, organist Arjen J.A. Uitbeijerse en enkele solisten. Opening en sluiting door dhr. P. Verloop. Collecte o.a. voor aflossing kerkbouwschuld.

H.I. Ambacht

Psalmzangavond op zaterdag 19 maart, aanvang: 19.45 uur, in de Petrakerk van de Geref. Gemeente te H.I. Ambacht, met medewerking van o.a. het jongerenkoor Sjaloom en enkele instrumentalisten. Opening en sluiting door ds. J.W. Verweij. Collecte t.b.v. een tweetal gemeenteleden die werkzaam zijn in Tsjaad resp. Congo.

Scherpenisse

Paaszangavond op zaterdag 26 maart, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Scherpenisse, Schoolstraat 2, m.m.v. jeugdkoor De Jonge Lofstem, jongerenkoor Hananja en gemengd koor De Lofstem.

Woerden

Passieavond op zaterdag 26 maart, aanvang: 20.00 uur, in de Bethlehemkerk, Oudeland-

seweg 50, Woerden, m.m.v. gemengd koor Preludium uit Woerden, Instrumentaal Ensemble Intermezzo, organist Arjen J.A. Uitbeijerse en diverse solisten. Leiding: ds. W.A. Zondag.

Zwijndrecht

Passie-en Paaszangavond op zaterdag 26 maart, aanvang: 19.30 uur, in de Oude kerk te Zwijndrecht, m.m.v. gemengd koor Deo Juvante uit Capelle a/d IJssel/Rotterdam-C, kinderkoor en meisjeskoor Hammaäloth te Alblasterdam en enkele instrumentalisten. Collecte t.b.v. Stephanos.

VERKOPINGEN

Nieuw-Beijerland

Voorjaarsfair op zaterdag 2 april, van 10.00-16.00 uur, in en rond de plaatselijke School met de Bijbel. De opbrengst is t.b.v. bouw nieuwe kerk.

Sprang-Capelle

Verkoop door de vrouwenvereniging Monica te Sprang-Capelle op woensdag 23 maart, van 19.00-21.30 uur, in cultureel centrum Zidewinde, Julianalaan 1, aldaar.

50+ VAKANTIEWEEK OF -MIDWEEK

Wilt u er in de zomer even tussenuit met

een groep ouderen? Van harte welkom op één van onze vakantieweken! We hebben al veel aanmeldingen binnen, maar er zijn in de diverse weken nog enkele plaatsen beschikbaar.

Kenmerken van de Vakantieweken 50+:

- Organisatie: Commissie Vakantieweken 50+ (uitgaande van de Vrouwenbond Gereformeerde Gemeenten);
  - Meerwaarde: momenten van bezinning rondom Gods Woord;
  - Vier stafleden (twee echt)paren) als reisleiding;
  - Afwisselend programma: excursies, fietsen/wandelen, lezing door een spreker, etc.;
  - Volpension in een rustig hotel met comfortabele kamers;
  - Doelgroep: vitale, zelfstandige ouderen (zowel alleenstaanden als echt)paren)
- Past dit bij u? Wacht niet langer; meld u snel aan!

Midweek: 8-12 aug. in parkhotel Hugo de Vries te Lunteren: € 430,- (eenpersoonskamertoeslag: € 20,-).

Volledige week - bijna vol!

23-30 juli in conferentiecentrum Mennorode te Elspeek: € 610,-, (eenpersoonskamertoeslag: € 25,-).

Volledige week: 13-20 aug. in hotel Bergse Bossen te Driebergen: € 610,-, (eenpersoonskamertoeslag: € 25,-)

Opgave/inlichtingen: mw. G.J. Harbers, tel. 0548-789834 of 06-13600798 (na 19.00 uur), e-mail: cv50.deelnemersadministratie@vrouwenbondgergem.nl. Meer informatie vindt u op de website: www.vakantieweken-vbagg.nl, vakantieweken 50+.

Kerkdiensten

ZONDAG 20 MAART 2016

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 19.00 uur ds. B. Labee; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. H. Hofman; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 18.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Apeldoorn 16.00 uur ds. B.J. van Boven; Arnhem 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Barendrecht 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Barneveld-Zuid 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. G. Beens; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. G. Clements; Bodegraven 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Borsselle 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 15.30 uur stud. M.H. Schot; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 15.30 uur ds. P. Mulder; Delft 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Deventer 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Dinteloord 14.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. M. Joosse; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. B. van der Heiden; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. A. Schreuder; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 en 15.00 uur ds. J. van Laar; Enter 18.30 uur ds. J. van Laar; Gorinchem 16.00 uur ds. L. Blok; Goudswaard 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. A. Vermeij; 's-Gravenhage 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. W. Harinck; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 9.30 uur (H.D.) ds. P. Mulder en 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Hardinxveld-Giessendam

9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Herkingen 14.30 uur ds. S. Maljaars; Hilversum 15.30 uur ds. A. Verschuure; Hoofddorp 9.30 en 16.00 uur stud. J.B. Huisman; Hoogeveen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Hoogvliet 10.00 uur ds. M.J. van Gelder; Houten 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kapelle-Biezeling 18.00 uur ds. S.W. Janse; Kamperland 14.30 uur ds. S.W. Janse; Katwijk aan Zee 17.00 uur ds. G.J.N. Moens; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kortgene 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 uur ds. L. Blok en 18.00 uur stud. M.H. Schot; Leiderdorp 10.00 uur ds. G.J.N. Moens en 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Lelystad 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Marknesse 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Melissant 15.00 uur ds. P.D. den Haan; Middelburg-Centrum 9.30 (H.A.) en 14.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 18.30 uur ds. G.J. Baan; Middelharnis 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Mijdrecht 10.00 en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; Moerkapelle 15.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 10.00 en 19.00 uur ds. L. Terlouw; Nieuwerkerk 9.30 en 15.00 uur ds. P. Melis; Nieuwe-Tonge 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. J. van Belzen; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 14.00 uur ds. G.J. Baan; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Oostkapelle 18.30 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Opperdoes 19.00 uur stud. J.B. Huisman; Oud-Beijerland 18.00 uur ds. P. Mulder; Oud-dordum 14.30 uur ds. A. Schot; Oude-Tonge 15.00 uur ds. K. Boeder; Poederroijen 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Puttershoek 15.30 uur ds. M.J. van Gelder; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur stud. M.H. Schot en 19.00 uur ds. L. Blok; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. G. Bredeweg; Rijssen-Zuid 18.30 uur stud. W. Mouw; Rilland-Bath 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. H. Brons; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. G. Pater; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.00 uur stud. J. de Kok; Scherpenisse 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.J. Gunst; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. H. Paul; Sint Annaland 14.30 uur ds. J. van Belzen; Soest

9.30 uur ds. M. Golverdingen en 15.30 uur ds. G. van Manen; Spijkenisse 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. H. Brons; Sprang-Capelle 9.30 en 16.30 uur ds. E. Bakker; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur stud. W. Mouw; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Urk 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. A.B. van der Heiden; Utrecht 16.30 uur ds. L. Terlouw; Veendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlissingen 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Westkapelle 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; Westzaan 10.00 en 15.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Wierden 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Woerden 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. D.W. Tuinier en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Yerseke 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 9.30 uur ds. J. Mijnders en 19.00 uur ds. H. Hofman; Zwolle 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Schot;

WOENSDAG 23 MAART 2016

Werkendam 19.30 uur (dovendienst) ds. W.J. Karels;

DONDERDAG 24 MAART 2016 GOEDE VRIJDAG

Eindhoven 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; 's-Gravenhage (zie Scheveningen); Mijdrecht 19.30 uur ds. M. Mondria; Naaldwijk 19.45 uur ds. M. Joosse; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. A. Verschuure; Nijkerk 19.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Puttershoek 19.30 uur ds. W. Harinck; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Scheveningen 19.30 uur ds. P. Mulder; Wierden 19.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi;

VRIJDAG 25 MAART 2016 GOEDE VRIJDAG

Aagtekerke 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 16.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Arnhem 19.30 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Barneveld-Centrum 19.30 uur ds. D. de Wit; Benthuizen 19.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude

“
WIJ ZIJN VOORTDUREND VAN
DE HEERE AFHANKELIJK EN
MOETEN ALLES VAN HEM
ALLEEN VERWACHTEN.

MATTHEW HENRY

19.30 uur stud. J.B. Huisman; Bodegraven 19.30 uur stud. M.H. Schot; Borssele 16.00 uur ds. G. Bredeweg; Boskoop 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 19.30 uur stud. J. de Kok; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.00 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. A. Moerkerken; Delft 19.30 uur ds. H. Paul; Dirksland 19.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 uur ds. A. Schreuder; Dordrecht 19.45 uur ds. H. Hofman; Ede 19.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Elspeet 19.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 19.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 19.30 uur ds. G. Heijkamp; Enter 15.00 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 19.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 19.30 uur ds. L. Blok; Gouda 19.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 19.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Groningen 20.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 16.30 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. M. Joosse; Hilversum 19.45 uur stud. W. Mouw; Hoofddorp 17.00 uur ds. G.J.N. Moens; Houten 19.45 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 19.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Kapelle-Biezelinge 16.30 uur ds. D.W. Tuinier; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. H.A. van Zetten; Klaaswaal 19.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Kortgene 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. C. van Ruiten- burg; Kruijningen 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 16.30 uur ds. H. Hofman; Leiderdorp 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Lisse 19.45 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 15.30 uur ds. A. Schot; Meliskerke 19.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. A. Ver- meij; Nieuwdorp 19.00 uur ds. A.J. de Waard; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Oostburg 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Oosterland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Opheusden 19.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 17.00 uur ds. C. van Ruiten- burg; Oudemirdum 9.30 uur ds. C. Hogchem; Poederrijen 17.00 uur ds. A.T. Huijser; Poortugaal 16.30 uur ds. W. Silfhout; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 19.30 uur ds. G. Pater; Rijssen-Noord 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 19.00 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 19.00 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 16.00 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Centrum 16.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. J. Mijnders; Rotterdam-Zuidwijk 16.30 uur ds. W.A. Zondag; Scherpenisse 16.00 uur ds. S. Maljaars; Scherpenzeel 19.00 uur ds. A. Verschuure; Sint Philipsland (zie Tholen); Sliedrecht 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 16.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 16.30 uur ds. H. Brons; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. A.J. Gunst; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hooger- land; Terneuzen 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Tholen 19.00 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Gel-

dermalse 19.30 uur ds. P. Mulder; Urk 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Utrecht 19.30 uur ds. L. Terlouw; Vlaardingen 19.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 19.30 uur ds. G.J. Baan; Waarde 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 19.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 19.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens; Westkapelle 19.00 uur ds. C. Harinck; Woerden 19.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 17.00 uur ds. C. van Krimpen; Yerseke 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 19.30 uur ds. M.J. van Gelder;

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 20 MAART 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alk- maar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prin- sesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Druenen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 (Bijbeluur) en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat

21-23, Merksem) 10.00 uur ds. C. Harinck en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offen- bachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart;

VRIJDAG 25 MAART 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alk- maar) 19.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 19.30 uur evang. J. Krijgs- man; Emmen (Prinsselaan 6 I) 19.30 uur evang. C. van Druenen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 19.30 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merk- sem) 19.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 19.30 uur evang. H.J. van den Boogaart;

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Zo ik niet had geloofd, dat ik het goede des HEEREN zou zien in het land der levenden, ik ware vergaan.

Psalm 27:13

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Wageningen heeft met ontroering kennis genomen van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Maarten Duifhuizen

Met de gaven, hem door de Heere geschonken, heeft hij onze gemeente 22 jaar als diaken gediend. Met dankbaarheid denken we terug aan het vele werk wat hij zoveel jaren in onze gemeente met liefde en trouw heeft mogen verrichten.

De HEERE trooste zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen en Hij heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente te Wageningen, ds. H. van der Heiden, preses
B. Paanstra, scriba

Bennekom, 1 maart 2016

Te koop: ruim chalet op rustige camping in Uddel. V.a.g.v. Sterk in prijs gedaald. Vraagprijs € 45.000,-. Inl. 0342 - 43 00 14.

Jonge vrouw **zoekt woonruimte (huur) in Benthuizen**, tel. 06-20920342.

Luxe 7/8-persoons chalet op Camping Bergzicht te Ommen.

Diverse weken vrij in de zomervakantie!
Voor meer informatie of foto's: mijnders@klikSAFE.nl

Gedenkt uw voorgangers, die u het Woord Gods gesproken hebben.
Hebr. 13:7a

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Hoedekenskerke heeft met ontroering kennisgenomen dat de Heere tot Zich heeft genomen Zijn knecht

ds. Chr. van de Poel

in de leeftijd van 83 jaar.

Hij heeft onze gemeente lange tijd als consulent mogen dienen.

De Heere ondersteune en trooste de bedroefde familie in dit grote verdriet en heilige de roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad, R.H. van Dalssen, preses
M.P. Marijs, scriba

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen?
Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar.
Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of bel: 055 3030083.

Te koop: stacaravan 3 tot 5 pers. Hofstee Nunspeet. Vraagpr. € 6.750,-
Tel. 0113-383370.

Te huur in Garderen:
mooie ruime **vakantiebungalow**, grenzend aan het bos.
V.a.g.v., 10 pers., wifi aanwezig,
www.bungalowwingardenen.nl
Voor info: 0180-313155
of 06-38204213.

*Begravenisondernehmung
de Jongh*
Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

H. de Jongh
D.D.E. Melieste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Waardenburg
0418 - 65 20 39

Werkendam
0183 - 70 10 17

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland
0184 - 68 38 38

www.begravenisondernehmungdejongh.nl

**In Veenendaal-centrum te huur:
gemeubileerde zolderverdieping
voor rustige jonge vrouw of man.**
Kamers hebben een wastafel en er is WiFi aanwezig. Inwoning bij hartelijke oudere dame die het gezellig vindt om een huisgenote te hebben. Zij houdt van regelmaat, dus bij voorkeur iemand die deze stabiliteit heeft en niet geeft om betrokkenheid wederzijds. Huurprijs in overleg.
Mogelijkheid tot mee-eten.
Tel. 06-29400384 (na 16.00 uur) of mailen naar: aebbers@stwillem3ede.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

**Stolk
Orgels**

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbenrijke
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Rehobothschool
Kootwijkerbroek

HERHAALDE OPROEP!

Wordt u onze nieuwe talentvolle
directeur-bestuurder?

Ruimte voor ontwikkeling. Vanuit de Bijbelse opdracht. Dat geldt zowel voor u als directeur-bestuurder, het enthousiaste team én voor de kinderen. Op de Rehobothschool wordt rekening gehouden met ieders kwaliteiten en er is ruimte voor ontwikkeling.

Bent u de gedreven directeur-bestuurder die samen met de school hier actief aan wilt werken? Bekijk dan de volledige profielschets op www.compaengroep.nl.

Voor meer informatie neemt u contact op met
Dhr. P. van Lummel (Compaen groep) **06-13509587**,
Dhr. W. Fieret (interim Directeur) **06-17031011**,
Dhr. G.H.A. van Ee (voorzitter schoolbestuur) **06-54300831**

Compaen
GROEP

De Rehobothschool te Kootwijkerbroek is een basisschool op reformatorische grondslag. Binnen de school wordt op grond van Gods Woord en de Drie Formulieren van Enigheid de ruimte voor ontwikkeling geboden aan onze **circa 600 leerlingen**.

Schoonbeekhof 53
3774 DA Kootwijkerbroek
www.rehobothsch.nl

Te huur: ruime vakantiewoning op rustig park in Zoutelande,
op loopafstand van strand. Voorzien van wasmachine, droger, vaatwasser, etc. Kijk op www.springvloed13.nl of bel voor informatie 0118-581664

Vakantie Oostenrijk
Te huur: luxe chalet en appartementen, 2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm/Zell am See.
Info: 0180-322181 / 06-51166845.

Te huur: appartement in centrum Moerkapelle. Lift aanwezig.
Vanaf juli/aug. 2016. Tel 0624224870.

Kraamzorg

In verwachting?

Cliënten waarderen ons met een **9,4**

Onze kraamverzorgende:

- ✓ verlenen vroegtijdige assistentie bij de bevalling thuis of in het ziekenhuis
- ✓ geven professionele begeleiding bij de borstvoeding
- ✓ delen kennis met de moeder over de verzorging van de baby
- ✓ zijn alert op medische complicaties bij moeder en baby
- ✓ dragen zorg voor de hygiëne en de huishouding
- ✓ zorgen voor het hele gezin
- ✓ zijn geschoold om zorg te geven na een keizersnede
- ✓ werken vanuit een reformatorische levensovertuiging

Volddoet dit aan je verwachting?
Schrijf je dan in op www.rstzorg.nl of bel 0342-42 23 24.

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Woonruimte gezocht!
Voor 1 pers. omg. **Lunteren.**
Tel. 06 - 58 82 40 09.

Te koop: Mooi Paasgeschenk:
"ZWERFTOCHTEN"
Laatste levensjaren van
GEURT van LEDDEN
uit de Betuwe.
DEEL 2. € 19,95.
Te bestellen: Tel. 0345- 558258

Ds. D.W. Tuinier LS158 <i>Deze ontvangt de zondaars</i>	€ 2,00	 Lectori Salutem
Wilhelmus à Brakel LS157 <i>De praktijk van het Heilig Avondmaal</i>	€ 2,50	
Ds. J. Mijnders LS156 <i>Roemen in het kruis van Christus</i>	€ 2,00	
Ds. J. Mijnders (herdenkingspreek) LS155 <i>Gevangenschap en bevrijding</i>	€ 2,50	
Ds. D.W. Tuinier LS154 <i>Bidt dan de Heere des oogstes</i>	€ 2,00	
Ds. C.J. Meeuse LSGG <i>De plaats van de Gereformeerde Gemeenten</i>	€ 2,50	
Ds. C.J. Meeuse LS095 <i>Waarom naar de belijdeniscatechisatie</i>	€ 2,00	
Guido de Brès LS005 <i>Brieven aan zijn vrouw en aan zijn moeder</i>	€ 2,00	

Meer uitgaven op onze website en bij de boekhandel.
www.ripepublishing.com - Tel. 0113 - 613 740 / 0341 - 251 351

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

In het buitengebied tussen RIJSEN en ENTER te huur per 01.07.2016:
5-pers. vakantiewoning, v.a.g.v.
Info tel. 0547-381935.

Nog volop plaats in voorseizoen.
Ook verhuurmogelijkheden.
www.grevelande.nl
Tel. 0187-669317.

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

ook voor akoestische vraagstukken

Vakantiehuis De Boerskuur
Zie Facebook. 2 tot 10 personen.
In Noord-Holland tussen Haarlem en Alkmaar. Ook voor Bed & Breakfast.
Tel. 075-6283438 / 06-51738293.

Donateurs gezocht

De Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatorische Grondslag in Oost-Friesland te Drachten zoekt voor haar school de 'Eben-Haëzer' nieuwe donateurs.

Al vele jaren is de Eben-Haëzer één van de weinige scholen in het noorden van het land waar onderwijs gegeven wordt op basis van Schrift en belijdenis. Uit het hele land werd de school gesteund door een grote groep donateurs. Het donateurenbestand is inmiddels helaas erg geslonken.

Steun daarom het reformatorisch onderwijs in het noorden van het land en geef u op als donateur door te mailen naar: secretaris@ebenhaezerdrachten.nl of te schrijven naar dhr. A. Reitsma, Verlengde Stationsstraat 25, 9271 CA te Zwaagwesteinde.

De school heeft een ANBI-status en heeft het volgende RSIN(ummer): 3987255

Ambtskleding

den Engelsman & van Driel
heeft een ruime keus in
*stijlvolle
kleding*

den Engelsman & van Driel

Voorstraat 15 - Sint-Annaland
Tel. (0166) 65 24 90
maandag gesloten, vrijdagavond koopavond
www.denengelsmanenvandriel.nl

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Volg nu een training bij

SDP | ADVIES

Coachen is een kunst

Leer professioneel coachen.

Human Dynamics Basis cursus

Over fundamentele verschillen tussen mensen.

Schrijf je snel in op www.sdpadvies.nl

De training wordt gegeven door Steef Post

Heel veel Aanbiedingen!

www.derooboeken.nl

078-6124081

begravenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda,
Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

**Reformatiorische
Psychologenpraktijk
Nederland**

Reformatiorische Psychologenpraktijk Nederland
biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding
en psychologisch onderzoek aan volwassenen,
jongeren en kinderen met psychosociale en
psychologische vragen en problemen.

VANAF 1-1-2016 EEN NIEUW ADRES!

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasersdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl

Bezoek onze website voor meer informatie,
de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Waardevolle belijdenisgeschenken

Ralph Venning
Leren op de school
van Christus
Stonden en voortgang
in het geestelijk leven

Ralph Venning
**Leren op de
school van Christus**

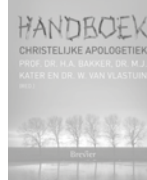
24,90

Een puriteinse benadering van de standen in het geestelijk
leven. Venning bespreekt de zuigelingen, kinderen,
jongelingen en vaders in de genade.

ISBN 9789491583049 • Uitvoering Gebonden • Omvang 288 p.

Verantwoord Geloof

Prof. dr. H.A. Bakker e.a. (red.)
Verantwoord geloof

39,90

Handboek christelijke apologetiek

Een scala aan academische auteurs biedt handvatten
voor wie het geloof niet alleen moet belijden, maar ook
verantwoorden in de seculiere maatschappij.

ISBN 9789491583094 • Uitvoering Gebonden met stofomslag • Omvang 528 p.

Het merg van
het Evangelie

E. Fisher
Het merg van het Evangelie

39,90

met aantekeningen van Thomas Boston

Over werk-verbond en genadeverbond, en het verschil tussen Wet en Evangelie.
Zie de 15-delige bespreking van dit boek in De Saambinder.

ISBN 9789491583667 • Uitvoering Gebonden met stofomslag • Omvang 428 p.

Brevier

UITGEVERIJ

www.brevieruitgeverij.nl

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg** ondersteuning?

Agathos is een reformatorische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Waarom Paul Roescher?
Wij geven u twaalf redenen! **2**

Europa's grootste keus

Braziliaans eiken Keuken compleet zoals opgesteld en inclusief getoonde 3 apparaten.

Kraakprijs! 1564,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17.500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Huwelijkstherapie

Praktijk voor Maatschappelijk Werk

J.W. van de Velde (Mediator)

www.praktijkvandevelde.nl
of 06-30883277

Voor een zorgzame begeleiding

Begrafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Uw woning in Veenendaal en omstreken verkopen?

Wij zijn u graag op een onderscheidende, actieve en enthousiaste wijze én met een scherpe offerte succesvol van dienst.

Bel gerust voor een vrijblijvend gesprek en/of gratis waarde-bepaling van uw woning!

Burgland Makelaars
Zandstraat 61
3901 CK Veenendaal
info@burglandveenendaal.nl
www.burglandmakelaars.nl
0318-628412

BURG LAND
Makelaars Veenendaal

Cedrah Wonen, zorg en diensten vanuit een reformatorische levensovertuiging

Liefdevolle ouderenzorg volgens Bijbelse normen en waarden

Ontdek wie wij zijn op cedrah.nl.

Cedrah biedt wonen, zorg en diensten aan ouderen die bewust kiezen voor een organisatie met een reformatorisch identiteitsprofiel. Cedrah gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Rotterdam en omgeving.

Meer informatie? Bel naar 0118 67 66 00,
mail naar zip-info@cedrah.nl of ga naar cedrah.nl.

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Redacteurs:

ds. B. Labee, ds. C. Neele

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@klikSAFE.nl

Boeken ter recensie

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@klikSAFE.nl

Meditaties

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
T 010-5017707
E c.neele@klikSAFE.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsen 131
2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@klikSAFE.nl
Aanlevertijd: Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900, F 0348-483599
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899, F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
F 0348-483599
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 13,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 26,- per jaar + extra portokosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
E purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over: Inhoud van de zegengroet

Wij hebben een vraag rond de 'groet' aan het begin van de kerkdienst. Pas lazen we Openbaring 1 en toen viel ons op dat er in vers 5b en 6 nog meer mooie dingen gezegd worden die niet bij de gebruikelijke groet horen. Waarom worden alleen de woorden van vers 4b en 5a uitgesproken?

Johannes' zegengroet

De oude apostel Johannes mag geleid door Gods Geest, in Openbaring 1 (vers 4b tot 6) de zeven gemeenten groeten: 'genade zij u en vrede van Hem Die is, en Die was, en Die komen zal; en van de zeven Geesten Die voor Zijn troon zijn; en van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden, en de Overste van de koningen der aarde. Hem Die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, en Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader; Hem, zeg ik, zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.'

Als een predikant in onze gemeentekring mag voorgaan in de eredienst, klinkt na het votum (onze hulp is in de Naam des Heeren enz.) de zegengroet. Soms is dat de korte groet: 'genade zij u en vrede, van God de Vader en van de Heere, Jezus Christus, door de Heilige Geest. Amen.' Op andere momenten is dat de langere groet uit Openbaring 1. Terecht is het de vraagsteller opgevallen dat het onder ons gebruikelijk is om alleen het eerste deel van deze zegengroet uit te spreken. Waarom klinkt niet de hele zegengroet van Johannes?

Soberheid

Veel gebruikelijke onderdelen zijn in de eredienst van de kerken na de Reformatie zonder heel veel toelichting opgenomen in de liturgie. Mijn stellige indruk is dat vanwege de spreekwoordelijke 'gereformeerde soberheid' alleen het eerste deel van Johannes' zegengroet wordt uitgesproken. Dit in tegenstelling tot de vele liturgische gebruiken van Rome waar meer vorm dan inhoud aan verbonden was... Het uitgesproken deel is de kortst mogelijke eenheid in dit tekstgedeelte. Maar het is niet minder dan de zegengroet van de Drie-enige God! Van elke Persoon in het Goddelijk Wezen wordt iets aangewezen. En in dat korte, trinitarische spreken, ligt al zo'n onmetelijke rijkdom. Al is onmiskenbaar ook het vervolg uit Johannes' zegengroet voor Gods kinderen zeer troostvol.

Verwondering

Belangrijker dan de vraag waarom het de gewoonte is geworden alleen het eerste deel van de groet uit te spreken, is de vraag of we deze woorden nog horen! Wat zijn veel rijke woorden in onze erediensten geworden tot klanken waaraan we gewend geraakt zijn. Na het votum waarin namens de gemeente de afhankelijkheid en verwachting van God wordt uitgesproken, volgt de groet waarin God - door de mond van de dienaar des Woords - spreekt tot de gemeente. Wat zal de alwetende Hartenkenner als eerste spreken tot zondige, vloekwaardige mensjes? Als Gods Geest ons ontdekt aan verlorenheid en schuld, kun je alleen maar bevend luisteren. Het is rechtvaardig als ons zondenbestaan wordt aangewezen. Als de vloek zou worden uitgesproken over onze zondige zielen. Maar in plaats van dat rechtvaardige vonnis laat de Heere keer op keer horen Wie Hij zijn wil voor albedervers. Keer op keer wordt aangewezen dat er genade en vrede te verkrijgen is bij de eeuwige God. Dat er een volheid is in de zeven Geesten, Die voor de troon zijn. En dat er een Zaligmaker is, Die ons het Evangelie uit de schoot Zijns Vaders heeft gebracht en door Zijn dood verzegeld. Bent u/ben jij weleens geraakt door die korte, eenvoudige zegengroet?

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van 'De Saambinder' kun jij/kunt u mailen naar b.labee@kliksafe.nl of opsturen naar Kerkewijk 115a, 3904 JA VEENENDAAL. Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor al onze lezers, volgt publicatie in een nummer van 'De Saambinder'.

Graag wel wat geduld, er liggen inmiddels ruim zestig (!) vragen te wachten.